

Сергієнко О. В.

(ф-т економіки та управління, магістрант)

МОДЕЛЮВАННЯ АВТОНОМНИХ СКЛАДОВИХ ОБСЯГІВ ЗОВНІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ

Автономні складові експорту та імпорту — це ті складові, на які не можна вплинути традиційними інструментами: торговельними, валютним курсом тощо. Відповідно, автономна складова не підлягає під загальні правила і знати її обсяг є важливим. Виділення автономних складових відбувається на основі моделювання.

В моделі виділяються автономні та неавтономні складові в експорті та в імпорті нашої країни в залежності від зміни номінального курсу національної валюти відносно іноземної — не долара, а євро, через те що зміна (знецінення чи зміцнення) цієї валюти була більш динамічною.

В нашій країні починаючи з 2007 року сальдо торговельного балансу було від'ємним. Починаючи з 2007 року в нашій країні відбувалося знецінення національної валюти, начебто для підтримки експорту. Як ми бачимо, незважаючи на таку «підтримку», сальдо торговельного балансу є від'ємним. Це свідчить про наявність автономних, тобто незалежних від зміни курсу складових. Згідно моделі Мандела-Флемінга ці компоненти вважаються автономними, в нашому випадку, від коливань номінального валютного курсу.

Як уже зазначалося, за базову екзогенну змінну функції чистого експорту ми приймаємо валютний курс. Це означає, що інші чинники, які впливають на чистий експорт, тобто іноземний і національний ВВП та торговельна політика, відносяться до зовнішніх екзогенних змінних, від яких залежить автономний компонент чистого експорту. Виходячи з цього, запишемо таку функцію чистого експорту⁷:

$$NX = \overline{NX} - z \cdot \varepsilon \quad (1)$$

де $\overline{NX}$ — автономний чистий експорт, тобто такий, що не залежить від курсу валюти;

z — чутливість чистого експорту до змін рівня номінального валютного курсу, яка показує на скільки одиниць обернено змінюється чистий експорт при зміні рівня курсу валюти на одиницю.

⁷ Савченко А. Г. Макроекономіка: Підручник. — К.: КНЕУ, 2005. — с. 401

В той же час вся складова « $z \cdot \varepsilon$ », є залежною від змін рівня валютного курсу. Реальний відносний валютний курс який включає в себе співвідношення номінального курсу за прямим квотування до реального абсолютного курсу (визначено на основі паритету купівельної спроможності).

$$\varepsilon r = ed / \varepsilon a \quad (2)$$

Тоді формула автономного чистого експорту буде:

$$\overline{NX} = \overline{Ex} - \overline{Im} \quad (3)$$

Я пропоную розглянути певний спосіб виділення автономних складових в експорті та імпорті на основі певної моделі.

Отримані результати зображені на рис. 1:

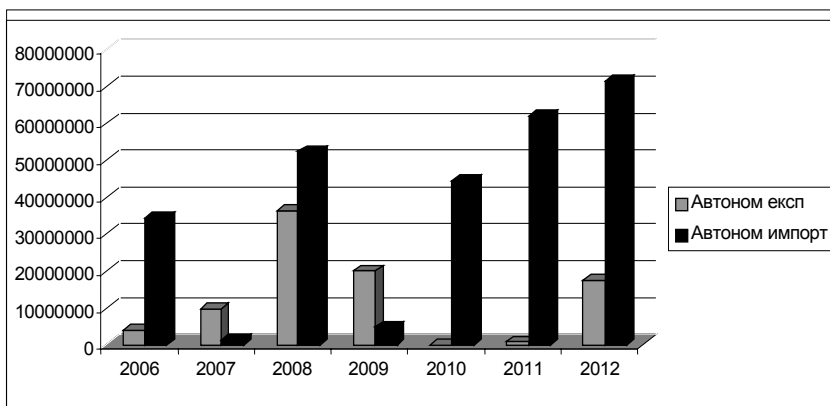

Рис. 1. Фізичний обсяг автономного експорту та імпорту України за 2006—2012 роки

Джерело: Розроблено автором на основі даних Держстату.

Припущення до моделі:

1) Абсолютна мобільність капіталу. Тобто, можна у будь-який момент залучити кошти із внутрішніх джерел або з зовнішніх кредитів для покриття дефіциту рахунку поточних операцій платіжного балансу.

2) Автономні та неавтономні складові визначаються на основі еластичності національного попиту на імпорт та іноземного попиту на експорт⁸. Так що автономним є імпорт, еластичність національного попиту на який більше за -1 (мінус одиницю). Авто-

⁸ Bhagwat, A & Onitsuka, Y, 1974, : Export-Import responses to devaluation: Experience of the Non-industrial countries in the 1960s. IMF-staff paper, vol-21, No.2, July, 1974, pp. 256—261.

номним буде експорт, еластичність іноземного попиту на який буде менше 1(одиницю).

Дана модель розглядає експорт та імпорт України протягом 2006—2012 років на основі 21-ї підгрупи, визначеної згідно з Українською класифікацією товарів зовнішньоекономічної діяльності, далі УКТЗЕД.

Частка автономних складових в нашому експорті коливається близько 15 % від загального обсягу експорту за 2006—2012 рр. На рис. 1 ми бачимо, що частка автономних складових в структурі експорту нашої країни зростає. Це свідчить про недостатність підтримки експорту тільки ціновими чинниками.

Що ж до імпорту, то тут ми бачимо, що, незалежно від того, що імпорт став дорожчим, національний попит на імпортовані товари все одно збільшується. Це свідчить про незадоволення резидентів національним виробником та недовіру до нього.

Література

1. Барр Р. Политическая экономия. — М.: Международные отношения. — 1995, т.2, т.2. — 691 с.
2. Киреев А.П. Международная экономика. В 2-х ч.-Ч. II. Международная макроэкономика: открытая экономика и макроэкономическое программирование. Учебное пособие для вузов.-М.: Междунар. Отношения, 2001. — 488 с.
3. Савченко А. Г. Макроекономіка: Підручник. — К.: КНЕУ, 2005. — 441 с.
4. Bhagwat, A & Onitsuka,Y, 1974. Export-Import responses to devaluation: Experience of the Non-industrial countries in the 1960s. IMF staff paper, vol-21, No.2 , July, 1974, pp. 462.
5. Офіційний сайт Держаної служби статистики [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

Солов'янчик А. В.

(ф-т економіки та управління, IV курс)

АЛГОРИТМ ОЦІНЮВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

Актуальність. Конкурентоспроможність підприємства є однією з найважливіших категорій ринкової економіки та характеризує можливість підприємства адаптуватися до умов ринкового